Eiropas Parlaments
2019-2024

Ārlietu komiteja

2023/2126(INI)

13.9.2023

ZIŅOJUMA PROJEKTS

par Eiropas Parlamenta ieteikumu Padomei, Komisijai un Komisijas priekšsēdētājas vietniekam / Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos par ES un ASV attiecībām
(2023/2126(INI))

Ārlietu komiteja

Referents: *Tonino Picula*

SATURA RĀDĪTĀJS

Lpp.

EIROPAS PARLAMENTA IETEIKUMA PROJEKTS 3

EIROPAS PARLAMENTA IETEIKUMA PROJEKTS

Padomei, Komisijai un Komisijas priekšsēdētājas vietniekam / Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos par ES un ASV attiecībām (2023/2126(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos 2020. gada 2. decembra kopīgo paziņojumu "Jauna ES un ASV programma globālām pārmaiņām" (JOIN(2020)0022),

– ņemot vērā Padomes 2020. gada 7. decembra secinājumus par ES un ASV attiecībām,

– ņemot vērā priekšsēdētājas Urzulas fon der Leienas un ASV prezidenta Džo Baidena 2023. gada 10. marta kopīgo paziņojumu,

– ņemot vērā Transtlantiskā likumdevēju dialoga 2023. gada 17. jūnija kopīgo paziņojumu,

– ņemot vērā NATO Viļņas samitu, kas notika 2023. gada 11. un 12. jūlijā,

– ņemot vērā ASV un ES Tirdzniecības un tehnoloģiju padomes kopīgo paziņojumu, kas sniegts 2023. gada 31. maijā,

– ņemot vērā ASV un ES Enerģētikas padomes 9. sanāksmes kopīgo paziņojumu, kas sniegts 2022. gada 7. februārī, un ASV un ES Enerģētikas padomes 10. sanāksmes kopīgo paziņojumu, kas sniegts 2023. gada 4. aprīlī,

– ņemot vērā Eiropas Komisijas un Amerikas Savienoto Valstu 2022. gada 25. marta kopīgo paziņojumu par Eiropas enerģētisko drošību,

– ņemot vērā trešo kopīgo ES un NATO deklarāciju, kas parakstīta 2023. gada 10. janvārī,

– ņemot vērā 2023. gada 26. aprīlī parakstīto administratīvo vienošanos starp Eiropas Aizsardzības aģentūru un Amerikas Savienoto Valstu Aizsardzības departamentu,

– ņemot vērā Padomes 2021. gada 6. maija Lēmumu (KĀDP) 2021/750 par Amerikas Savienoto Valstu dalību *PESCO* projektā "Militārā mobilitāte"[1],

– ņemot vērā 2023. gada 10. martā pieņemto kopīgo paziņojumu par ES kosmosa stratēģiju drošībai un aizsardzībai,

– ņemot vērā Parlamenta iepriekšējās rezolūcijas par transatlantiskajām attiecībām, jo īpaši 2009. gada 26. marta rezolūciju par transatlantisko attiecību stāvokli pēc

[1] OV L 160, 7.5.2021., 112. lpp.

vēlēšanām Amerikas Savienotajās Valstīs[2], 2013. gada 13. jūnija rezolūciju par ES lomu plašākas transatlantiskās partnerības veicināšanā[3], 2018. gada 12. septembra rezolūciju par ES un ASV attiecību stāvokli[4] un 2021. gada 6. oktobra rezolūciju par ES un ASV turpmākajām attiecībām[5],

– ņemot vērā 2023. gada 18. janvāra rezolūciju par 2022. gada ziņojumu par kopējās ārpolitikas un drošības politikas īstenošanu[6],

– ņemot vērā 2023. gada 18. janvāra rezolūciju par 2022. gada ziņojumu par kopējās drošības un aizsardzības politikas īstenošanu[7],

– ņemot vērā Reglamenta 118. pantu,

– ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu (A9-0000/2023),

A. tā kā, lai pārvarētu dažādās krīzes, kas plosās abpus Atlantijas okeānam, ir vajadzīga spēcīga transatlantiskā sadarbība, kas balstās uz principu par partnerību, kurā abas puses uzņemas vadību un atbildību;

B. tā kā transatlantiskajai partnerībai ārlietu jomā ir svarīga loma, aizstāvot un stiprinot starptautisko tiesību un daudzpusējās sadarbības principus saistībā ar Krievijas agresijas karu pret Ukrainu;

C. tā kā Amerikas Savienotās Valstis ar abu partiju atbalstu Ukrainai ir apliecinājušas patiesu solidaritāti ar ES, jo mēs kopīgi strādājam, lai aizsargātu mieru un drošību Eiropā, kā arī starptautisko tiesību principus un ANO Statūtus;

D. tā kā turpmākajos mēnešos būs vēl svarīgāk kopā iestāties pret brutālo Krievijas agresijas karu pret Ukrainu;

E. tā kā ir jāturpina risināt globālas problēmas ar ES un ASV transatlantiskā dialoga un parlamentārās diplomātijas palīdzību;

F. tā kā vēl spēcīgāka parlamentārā dimensija, ko nodrošina ASV Kongress un Eiropas Parlaments, būtu ārkārtīgi labvēlīga mūsu sadarbībai dažādo jautājumu risināšanā un uzlabotu sabiedrības informētību, demokrātisko leģitimitāti, pārraudzību un spēju gūt rezultātus mūsu kopīgajos centienos;

G. tā kā viena no 2022. gada martā pieņemtā Stratēģiskā kompasa galvenajām sadaļām ir veltīta partnerībām un tajā prasīts veidot spēcīgākas, īpaši pielāgotas divpusējas partnerības, jo īpaši ar ASV un NATO,

1. iesaka Padomei, Komisijai un Komisijas priekšsēdētājas vietniekam / Savienības

[2] OV C 117 E, 6.5.2010., 198. lpp.
[3] OV C 65, 19.2.2016., 120. lpp.
[4] OV C 433, 23.12.2019., 89. lpp.
[5] OV C 132, 24.3.2022., 70. lpp.
[6] OV C 214, 16.6.2023., 26. lpp.
[7] OV C 214, 16.6.2023., 54. lpp.

Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos:

(a) strādāt pie tā, lai veicinātu vēl spēcīgāku, abpusēji izdevīgu ES un ASV partnerību nolūkā stāties pretī jaunajai un bīstamajai realitātei, kas ietekmē mūsu sabiedrību un kopienas;

(b) veicināt ES atvērto stratēģisko autonomiju kā līdzekli, ar ko īstenojamas ES likumīgās intereses, vienlaikus stiprinot transatlantisko saikni un palielinot ES un ASV kopējo ietekmi pasaules mērogā;

(c) atkārtoti apliecināt, ka stratēģiskās transatlantiskās attiecības joprojām ir svarīgas, lai atjaunotu uz noteikumiem balstītu daudzpusēju starptautisko kārtību, kuras centrā ir ANO sistēma un starptautiskās tiesības, un dotu tai jaunu impulsu;

(d) stiprināt transatlantisko partnerību cīņā par demokrātiju, uz noteikumiem balstītu starptautisko kārtību un multilaterālismu;

(e) pastiprināt mūsu demokrātisko sistēmu pārskatatbildību un noturību, abām pusēm gatavojoties nākamā gada vēlēšanām, kā arī uzlabot transatlantisko dialogu un sadarbību politikas jomās, kas attiecas uz atbalstu demokrātijai, cilvēktiesībām un tiesiskumam un dezinformācijas un autoritāru režīmu īstenotās ārvalstu iejaukšanās apkarošanu;

Sadarbība ārpolitikas jomā

(f) turpināt pilnībā koordinēt ES un ASV rīcību saistībā ar efektīvām starptautiskām sankcijām pret Krieviju, Baltkrieviju un visiem tiem, kas atvieglina Krievijas agresiju, lai mazinātu Krievijas spēju turpināt karu un citādu agresiju pret tās kaimiņvalstīm un lai novērstu sankciju apiešanu;

(g) turpināt ES un ASV sadarbību, strādājot kopā ar Ukrainu, lai atbalstītu tās reformu procesu un izstrādātu ilgtermiņa rekonstrukcijas plānu;

(h) stiprināt ES un ASV divpusējo sadarbību starptautiskos forumos, piemēram, G7 un G20 satvarā, kā arī ANO Ģenerālās asamblejas līmenī, lai izolētu Krieviju un veicinātu sadarbību ar valstīm, kas ir patiesi ieinteresētas multilaterālisma sekmēšanā un uz noteikumiem balstītas starptautiskās kārtības aizstāvēšanā;

(i) turpināt teicamo sadarbību cīņā pret ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju un iejaukšanos un stiprināt mūsu gatavību stāties pretī ļaunprātīgai tehnoloģiskā progresa izmantošanai nolūkā kaitēt mūsu kopīgajām interesēm;

(j) izvērtēt to, cik svarīgi ir cieši tuvināt transatlantiskās nostājas Ķīnas jautājumā, arvien vairāk balstoties uz riska mazināšanas stratēģiju un vienlaikus meklējot iespējas sadarbībai ar Ķīnu atsevišķu globālu problēmu risināšanā;

(k) kopīgi vērsties pie pasaules dienvidu valstīm un stiprināt mūsu spēju strādāt partnerībā un apņēmību veicināt demokrātiskās vērtības, uz noteikumiem balstītu starptautisko kārtību un sadarboties ar pasaules dienvidu valstīm, lai izstrādātu jaunu un pievilcīgu pieeju digitālajai attīstībai;

(l) izpētīt veidus, kā varētu radīt sinerģiju un iespējas ES un ASV sadarbībai ar Ķīnu daudzpusējos satvaros attiecībā uz kopīgām un globālām problēmām, piemēram, klimata pārmaiņām, ar veselību saistītiem riskiem, cilvēktiesību ievērošanu, kibertelpu, ieroču kontroli, ieroču neizplatīšanu un jaunām revolucionārām tehnoloģijām;

(m) strādāt kopā ar ASV un partneriem visā pasaulē, lai līdz minimumam samazinātu apdraudējumu, ko rada sensitīvu tehnoloģiju izplatīšanās, vienlaikus saglabājot maksimālu atvērtību starptautiskajai sadarbībai;

(n) padziļināt sadarbību demokrātisku standartu izstrādē attiecībā uz tehnoloģiju izmantošanu, šajā nolūkā saskaņojot digitālās diplomātijas stratēģijas, lai aizstāvētu mūsu vērtības, stiprinātu mūsu drošību un veicinātu demokrātijai kalpojošus digitālos standartus gan pašu mājās, gan visā pasaulē;

(o) padziļināt vienotos transatlantiskos centienus nodrošināt svarīgu transatlantisko infrastruktūru un kopā ar partneriem visā pasaulē attīstīt drošu un noturīgu savienojamības infrastruktūru informācijas un komunikācijas tehnoloģijām;

(p) nodrošināt, ka ES un ASV kopā ar citiem svarīgiem partneriem izveido stabilas iespējas transatlantiskai datu pārsūtīšanai un drošas alternatīvas, lai datu plūsmu varētu saglabāt vai ātri atjaunot pat tad, ja būtu mēģinājumi to traucēt;

(q) veicināt ciešāku partnerību ar ASV un citiem līdzīgi domājošiem partneriem Indijas un Klusā okeāna reģionā;

(r) turpināt ES un ASV sadarbību Rietumbalkānos, lai šā reģiona valstis tuvinātu dalībai ES un virzītu uz priekšu ES veicināto Belgradas un Prištinas dialogu;

(s) uzsvērt, ka ir jāsaglabā labās divpusējās saistības attiecīgajos ES un ASV politikas pasākumos Tuvo Austrumu miera procesa sakarā, kā arī jāturpina koordinēt mūsu centienus veicināt pozitīvas norises plašākā reģionā;

(t) stiprināt transatlantisko sadarbību tādās jomās kā situācijas apzināšanās, diplomātiskā reakcija, spēju veidošana un kibernoturības palielināšana, risinot ES un ASV dialogu par kiberjautājumiem;

(u) nodrošināt, ka ASV joprojām ir svarīgs partneris ES enerģētiskās drošības jomā;

(v) turpināt īstenot ciešāku transatlantisko dialogu un sadarbību atjaunojamo energoresursu jomā;

(w) censties panākt ES un ASV vienošanos par kopīgu oglekļa pēdas aprēķināšanas metodiku;

Sadarbība drošības un aizsardzības jomā

(x) balstīties uz trešo kopīgo ES un NATO deklarāciju un turpināt īstenot ES un NATO sadarbību tādās jomās kā kritiskās infrastruktūras noturība un aizsardzība, jaunas un revolucionāras tehnoloģijas, kosmoss, klimata pārmaiņu ietekme uz drošību, kā arī

ārvalstu īstenota informācijas manipulācija un iejaukšanās;

(y) padziļināt partnerību NATO stratēģiskajā koncepcijā un ES Stratēģiskajā kompasā paredzētajās sadarbības jomās, jo īpaši tādās jomās kā militārā mobilitāte, divējāda lietojuma infrastruktūra, noturība un iekļaujošas kopīgas mācības;

(z) uzlabot ASV un ES uzņēmumu sadarbību kopīgos projektos, kas palīdz sasniegt kopīgus drošības un aizsardzības mērķus un nodrošināt labāku ES, ASV un NATO sadarbspēju;

(aa) atbalstīt turpmāku sadarbību aizsardzības jomā starp ES, tās dalībvalstīm un ASV, praksē īstenojot administratīvo vienošanos starp Eiropas Aizsardzības aģentūru un Amerikas Savienoto Valstu Aizsardzības departamentu, ņemot vērā tās nozīmi pašreizējā ģeopolitiskajā realitātē;

(ab) turpināt Ukrainai sniegtā militārā atbalsta pastāvīgo koordināciju Ukrainas aizsardzības kontaktgrupā;

(ac) padziļināt sadarbību ar ASV kosmosa drošības jomā;

(ad) kopīgi risināt Krievijas un Ķīnas aizvien plašāk īstenotās informācijas manipulācijas un iejaukšanās jautājumu, jo īpaši saistībā ar Krievijas nelikumīgo karu pret Ukrainu un tā ietekmi uz Rietumbalkāniem, Āfriku un Latīņameriku;

°

° °

2. uzdod priekšsēdētājai šo ieteikumu nosūtīt Padomei, Komisijai un Komisijas priekšsēdētājas vietniekam / Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos.